

مای درس

خلاصه درس دهم:

گروه آموزشی عصر

موقعیت اجتماعی: جایگاهی که فرد در جامعه یا گروه اجتماعی دارد. (باچه کسانی ارتباط دارد؟ چه انتظاراتی از او می باشد؟...)

www.my-dars.ir

تغییر هویت اجتماعی

تحرك اجتماعی: جابه جایی موقعیت اجتماعی (صعودی. نزولی. افقی)

رتبه بندی مشاغل و ملاک های موقعیت اجتماعی در کشورهای مختلف یکسان نیست.

انسداد اجتماعی: مسدود بودن امکان تحرك اجتماعی صعودی

فرهنگ هر جهان اجتماعی فرصت تغییراتی رامی دهد و از برخی تغییرات جلوگیری می کند.

محدوده ی تغییرات هویت اجتماعی در محدوده ی فرهنگ جامعه تعیین می شود.

سوالات درس دهم :

- ۱- **هویت های اجتماعی جدید (اكتسابی) چگونه شکل می گیرند؟** انسان ها پس از تولد و پذیرش هویت انتسابی خود به گونه ای فعال با محیط اجتماعی برخورد می کنند و به هویت اجتماعی اکتسابی دست می یابند.
- ۲- **چگونه افراد به موقعیت های اجتماعی نوین دست می یابند؟** با کسب هویت های اجتماعی جدید به موقعیت های اجتماعی نوین دست می یابند.
- ۳- **تحرك اجتماعی را تعریف کنید :** جابه جایی افراد از یک موقعیت اجتماعی به موقعیت اجتماعی دیگر
- ۴- **انواع تحرك اجتماعی را توضیح دهید و مثال بزنید :** - تحرك اجتماعی صعودی : با شغل جدید فرد از موقعیت اجتماعی خود بالاتر رود مثلاً مدیر یک بخش مدیر کل شود. - تحرك اجتماعی نزولی : با شغل جدید موقعیت اجتماعی فرد پایین تر رود مثلاً مدیر اداره از مدیریت عزل شود و به صورت کارمند عادی به کار ادامه دهد. - تحرك افقی : با شغل جدید موقعیت اجتماعی فرد تغییر نکند مثلاً کارمندی از یک بخش اداره به بخش دیگری انتقال پیدا کند .
- ۵- **تحرك اجتماعی درون نسلی و تحرك اجتماعی میان نسلی را با ذکر مثال توضیح دهید .** وقتی فردی در طول زندگی و فعالیت شغلی اش موقعیت اجتماعی اش تغییر کند تحرك اجتماعی درون نسلی داشته است. مثلاً تا ۴ سال پیش کارمند بوده الان مدیر کل شده . وقتی موقعیت اجتماعی بین دو نسل تغییر کند تحرك اجتماعی میان نسلی است مثلاً پدرش کارمند بوده ولی خودش مدیر کل شده است .
- ۶- **موقعیت اجتماعی افراد به جز شغل، تابع چه ملاک ها و عوامل دیگری می تواند قرار گیرد؟** علم، ایمان، تقوا، هنر، احترام، نوآوری و خلاقیت، ارتباطات اجتماعی و...
- ۷- **آیا افراد در جهانی که زندگی می کنند ، می توانند هر نوع هویت اجتماعی را به دست بیاورند؟ مثال بزنید:** خیر تحرك اجتماعی در جوامع مختلف وابسته به فرصت هایی است که جامعه در اختیار افراد قرار می دهد. مثلاً معلولان جسمی در برخی از مشاغل نمی توانند فعالیت کنند. در ایران زنان نمی توانند قاضی یا رییس جمهور شوند.
- ۸- **بر چه اساسی جوامع برخی از تغییرات هویتی را تشویق و برخی را منع می نمایند؟** به تناسب عقاید و ارزش هایی که دارند، برخی تغییرات و تحركات اجتماعی را تشویق و برخی دیگر را منع می نمایند.
- ۹- **منظور از فرصت های هویتی چیست ؟ مثال بزنید .** هر جامعه متناسب با عقاید و ارزش هایی که دارد برخی تغییرات هویتی و تحركات اجتماعی را برای عده ای تشویق می کند و مجاز می داند مثلاً جامعه ای که بر اساس ارزش های نژادی شکل گرفته صرفاً برای یک نژاد خاص امکان تحرك اجتماعی صعودی فراهم می آورد و در جهان سکولار فعالیت هایی که هویت دینی افراد را آشکار کند منع می شوند.
- ۱۰- **فرصت های هویتی در جامعه ای که بر اساس ارزش های نژادی شکل گرفته است چگونه است؟** صرفاً برای یک نژاد خاص امکان تحرك اجتماعی صعودی فراهم می آورد.
- ۱۱- **فرصت های هویتی در جامعه ای که مناسبات و روابط آن بر مدار ارزش های اقتصادی شکل می گیرد چگونه است؟** تحركات اجتماعی صعودی راتنها برای کسانی ممکن می سازد که منابع ثروت را در اختیار دارند.

۱۲- فرصت های هویتی برای تحرکات اجتماعی در جامعه ای که برمدار ارزش های دنیوی و این جهانی شکل گرفته است چگونه است؟ تحرکات اجتماعی را در محدوده ی همان ارزش ها به رسمیت می شناسد.

۱۳- در چه جوامعی امکان رای دادن به قوانین معنوی والهی وجود ندارد؟ جوامع سکولار و دنیوی

۱۴- در جوامع سکولار کدام فعالیت ها منع می شوند؟ فعالیت هایی که هویت دینی افراد را آشکار کند. مثلا استفاده از حجاب در اماکن عمومی.

۱۵- چرا در جوامع سکولار و دنیوی امکان رای دادن به قوانین معنوی والهی وجود ندارد؟ چون در این جهان فعالیت هایی که هویت دینی افراد را آشکار کند منع می شوند.

۱۶- در جهان دینی و معنوی کدام هویت ها به رسمیت شناخته نمی شوند؟ هویت هایی که ابعاد متعالی والهی انسان رانفی کنند

۱۷- جامعه آپارتاید چگونه جامعه ای است؟ جامعه ای است که بر ارزش های تبعیض نژادی بین سیاهان و سفیدپوستان در کشور آفریقای جنوبی شکل گرفته بود. بسیاری از فرصت های هویتی اجتماعی و شغلی و امکانات اجتماعی و اقتصادی صرفا در اختیار سفیدپوستان قرار داشت. این نظام پس از مبارزات طولانی در سال ۱۹۹۱ کنار گذاشته شد.

۱۸- عبارت رئیس جمهور امریکا " مردم الجزایر نیاز به دموکراسی کنترل شده دارند " نشان دهنده ی چیست ؟ جامعه الجزایر باید همچنان هویت سکولار خود را حفظ کنند و در جامعه ی سکولار هویت دینی و نظام سیاسی دینی نباید جایگاهی داشته باشد.

۱۹- در چه صورتی تغییرات هویتی مورد تشویق قرار می گیرند؟ چرا؟ مثال بزنید. در صورتی که تغییرات هویتی و هویت جمعی در چارچوب عقاید و ارزش های اجتماعی کلان جامعه باشد. چون می تواند مستلزم گسترش و توسعه ی فرهنگ اجتماعی باشد. مثلا فردی که در یکی از عرصه های اجتماعی دست به نوآوری می زند و از این طریق موقعیت اجتماعی خود و بخشی از افراد جامعه را ارتقاء می بخشد. (یعنی کارآفرینی)

۲۰- در چه صورتی تعارضات فرهنگی در جامعه به وجود می آید؟ اگر تغییرات هویتی از مرزهای مورد قبول یک فرهنگ فراتر رود و با شیوه هایی از زندگی و عقاید و ارزش های مقبول جامعه تقابل داشته باشد به تعارض فرهنگی منجر می شود.

۲۱- تعارضات فرهنگی چه پیامدهایی به همراه دارد؟ اضطراب و نگرانی های اجتماعی فراوان

۲۲- اگر تغییرات هویتی مطابق عقاید و ارزش های جامعه نباشد و فراتر از فرصت هایی باشد که در یک جهان اجتماعی وجود داد. چه اتفاقی می افتد؟ جامعه دچار تعارضات فرهنگی، اضطراب و نگرانی های اجتماعی فراوان می شود.

۲۳- علل تعارضات فرهنگی در جامعه چیست ؟ مثال بزنید. ۱- علل درونی: به نوآوری ها و فعالیت های افرادی که درون

فرهنگ اجتماعی حضور دارند مثلا تعارض فرهنگی پیامبر با جامعه مشرک عرب ۲- علل بیرونی: تاثیر پذیری از فرهنگ های

دیگر جوامع. مثلا بهار عرب در حال حاضر (جنبش های اخیر برخی از کشورهای عربی) یا مشروطه خواهی ایرانیان در دوره

قاجار.

۲۴- آیا هنر نوع از ابداع و نوآوری و یا هنر نوع مواجهه و اقباس از فرهنگ های دیگر به تعارضات فرهنگی منجر می شود ؟ مثال
بزنید . خیر استفاده از وقت شناسی یا شیوه رانندگی غرب یا علم آموزی ، اخذ فناوری ، تشکیل مجلس که اقتباس کرده ایم
باعث تعارضات فرهنگی نمی شود ولی ورود اینترنت و چت شبکه های ماهواره ای می تواند باعث تعارضات فرهنگی شود

مای درس

گروه آموزشی عصر

www.my-dars.ir